

Trygga och förebygga

Tusentals Sörmländska barn i åldrarna 0-18 år växer upp som närstående till någon som står dem nära som har allvarlig fysisk sjukdom, psykisk sjukdom, funktionsnedsättning, har ett beroende eller som plötsligt har avlidit. Forskning visar att detta är en särskilt sårbar grupp.

Region Sörmland har arbetat aktivt sedan 2010 med barnets rätt till information råd och stöd utifrån Hälso- och sjukvårdslagen (HSL, 2017:810) 5 kap. 7 §. Socialtjänstlagen (2001:453) 14 kap. Barnkonventionen som nu är lag (Lag 2018:1197) utgör en grund till att varje barns rättighet blir uppmärksammat och att varje barn får det stöd och hjälp som hen är i behov av.

Region Sörmland genomför regelbundet Liv & hälsa ung undersökningen, som riktar sig till elever i åk 7, 9 och 2 i gymnasiet. År 2020 svarade närmare 6000 Sörmländska elever på olika frågor om deras liv, hälsa och levnadsförhållanden. Dryga 3000 barn uppgav att de är barn som närstående.

Enligt resultaten trivs barn som närstående sämre i skolan, har fler riskbeteenden och de trivs i mindre med sin fritid, jämfört med barn som inte är närstående.

Resultaten visar exempelvis att...

- Ungefär 30% av barn som är närstående har svarat att de inte trivs i skolan, skolkar eller att de har ofullständiga betyg. Andelarna bland barn som inte är närstående är högre.
- Bland barn som är närstående svarade hälften av tjejerna och 3 av 4 av killar att de mår bra. Andelen som mått dåligt en längre period är högre bland barn som är närstående, jämfört med barn som inte är närstående.
- Andelen som har riskbeteenden, så som att, dricka alkohol, röka, snusa, eller att använda narkotika är högre bland barn som är närstående, jämfört med barn som inte är närstående.
- Det finns inga skillnader mellan barn som är närstående eller inte närstående när det gäller att ha en eller flera nära kompisar. Däremot är det färre barn som är närstående som har en vuxen som de kan prata med om saker som bekymrar dem.
- Dryga 70% av tjejerna som är närstående trivs med livet, motsvarande andel bland tjejer som inte är närstående är dryga 80%. Liknande skillnader ses för att vara nöjd med sin fritid och att ha framtidstro.

Stärkt stöd behövs till barn som närstående

Alla barn har rätt att växa upp under trygga och goda förhållanden och få det skydd och stöd som kan behövas för en gynnsam fysisk och social utveckling. Vuxna ska se till att barn bli uppmärksammade och få möjlighet att uttrycka sina behov. Barnets rättigheter som närstående säkerställs utifrån FN: konventioner om barnets rättigheter (även kallad barnkonventionen), hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen. Mer information om Region Sörmlands arbete med barn som närstående finns på:

Region Sörmlands arbete med barn som närstående: <http://insidan.dll.se/arbetssatt/gemensamt-stod/stodja-folkhalsa-och-manskliga-rattigheter/manskliga-rattigheter/for-chefer/barn-som-narstaende>

Barn som närstående - Rådet för barns rätt som anhöriga/närstående - Samverkanswebben (regionsormland.se)

Liv & hälsa ung och våra rapporter: <https://samverkan.regionsormland.se/utveckling-och-samarbete/statistik/folkhalsundersokningar/liv-och-halsa-ung-2020/>